

n é b i h

Termőföldről az asztalig

A nyomon követhetőség biztosítása a közfogyasztásra szánt lőtt vadnál

(jogszabályi háttér, ellenőrzési tapasztalatok)

Dr. Gyurcsó Adrienn - Dr. Helik Ferenc – Ócsai Zoltán

2015. március 24. A hazai vadegészségügy és vadgazdálkodás aktuális kérdései konferencia

Az előadás vázlata:

I. Jogszabályi háttér, fogalmak

II. Nyomon követhetőség a közfogyasztásra szánt lőtt vadnál

III. Közfogyasztásra kerülő lőtt vadhoz kapcsolódó ellenőrzések

IV. Ellenőrzési tapasztalatok

V. Nyilvántartások

Megfelelő tárolás

Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal

I. Jogszabályi háttér

Élelmiszer-higiénia – lőtt vad:

- Az Európai Unió rendeletei közül az Európai Parlament és a Tanács **178/2002/EK** rendelete az **élelmiszerjog általános elveiről és követelményeiről**, az Európai Élelmiszer-biztonsági Hatóság létrehozásáról és az élelmiszerbiztonságra vonatkozó eljárások megállapításáról
- Az **élelmiszer-higiéniáról** szóló **852/2004/EK** rendelete
- Az **állati eredetű élelmiszerek különleges szabályainak megállapításáról** szóló **853/2004/EK** rendelete
- Az **emberi fogyasztásra szánt állati eredetű termékek hatósági ellenőrzésének megszervezésére vonatkozó különleges szabályok megállapításáról** szóló **854/2004/EK** rendelete
- **2075/2005/EK rendelet** a húsban előforduló *trichinella* hatósági vizsgálatára vonatkozó különös szabályok megállapításáról
- A magyar rendeletek közül **az elejtett vad kezelésének és értékesítésének élelmiszer-higiéniai feltételeiről** szóló **43/2011(V.26.)VM** rendelet határoz meg élelmiszer-higiéniai előírásokat.

II. Fogalmak:

Élelmiszerjog: Az *élelmiszerekre*, illetve az *élelmiszerek biztonságára* vonatkozó, az Európai Unióban és az egyes tagállamokban elfogadott jogszabályok összessége.

Élelmiszerbiztonság: annak biztosítása, hogy az élelmiszertermelés, előállítás, tárolás és forgalomba hozatal teljes folyamatában az élelmiszer ne veszélyeztesse a végső fogyasztó egészségét, ha azt a rendeltetési célnak megfelelően készíti el és fogyasztja.

Élelmiszer-minőség: az élelmiszer azon tulajdonságainak összessége, amelyek alkalmassá teszik az élelmiszert a rá vonatkozó előírásokban rögzített, valamint a fogyasztók által elvárt igények kielégítésére.

Élelmiszeripari vállalkozó: az a természetes, vagy jogi személy, aki/amely az általa ellenőrzött élelmiszeripari vállalkozáson belül felelős az élelmiszerjog követelményeinek betartásáért.

Elsődleges termelés: elsődleges termékek előállítása, termesztése vagy tenyésztése, beleértve a termés betakarítását, a fejest és a haszonállat-tenyésztést az állatok levágásáig. Ide tartozik a *vadászat* és a *halászat*, valamint a vadon élő termékek betakarítása (pl.:gomba).

Nyomon követhetőség

Az Európai Parlament és a Tanács az élelmiszerhigiéniáról szóló **852/2004/EK** rendelete I. Fejezet 1.cikk (1) a) pontja szerint az **élelmiszerbiztonság elsődleges felelősségét az élelmiszeripari vállalkozó viseli.**

A nyomon követhetőség definíciója a 178/2002/EK rendelet szerint:

“...lehetőség arra, hogy nyomon követhető legyen egy élelmiszer,.....élelmiszer előállítására szánt..... olyan anyag, amely anyagot élelmiszer.....előállításánál felhasználásra szánnak, illetve, amelynél ez várható, a termelés, a feldolgozás és a forgalmazás minden szakaszában; „

Az élelmiszerlánc egészére vonatkozóan biztosítani kell azt a „szántóföldtől az asztalig”

“18. cikk (2) Az élelmiszer- vállalkozóknak gondoskodniuk kell arról, hogy azonosítani tudják azon személyeket, akiktől az élelmiszert,....valamilyen élelmiszerbe..... bekerülő vagy vélhetően bekerülő egyéb anyagot kapják” **Egy lépés vissza**

“ Ennek érdekében a vállalkozóknak rendelkezniük kell olyan rendszerekkel és eljárásokkal, amelyek lehetővé teszik az ilyen információk eljuttatását az illetékes hatóságokhoz azok kérelmére.” **NYILVÁNTARTÁS!!!, (a beszállító nevét, címét, telefonszámát tartalmazó lista)**

“(3) Az élelmiszer.....vállalkozóknak rendelkezniük kell olyan rendszerekkel és eljárásokkal, amelyek lehetővé teszik azoknak az egyéb vállalkozásoknak az azonosítását, ahová termékeiket szállítják. Ezeket az információkat az illetékes hatóságok kérésére a hatóságok rendelkezésére kell bocsátani.” **Egy lépés előre. NYILVÁNTARTÁS (vásárlói lista)**

„Egy lépés vissza, egy lépés előre elve”

Az élelmiszer-higiéniáról szóló **852/2004/EK** rendelet

(20) bekezdése írja, hogy „**Az élelmiszerbiztonság szavatolásának alapvető eleme az élelmiszerek és az élelmiszer-összetevők nyomon követhetősége az élelmiszerláncon belül.**”

A nemzeti jogszabályok közül az élelmiszerláncról és hatósági felügyeletéről szóló **2008. évi XLVI. törvény** II. Fejezet

16. (1) bekezdése *mondja ki, hogy*

„Az élelmiszer-előállítás folyamatának nyomon követhetősége és - szükséges esetekben- az élelmiszer forgalomból történő visszahívhatósága érdekében az élelmiszerlánc valamennyi szereplőjéneknyomon követhetőségi eljárást kell létrehoznia és ahhoz kapcsolódóan **naprakész dokumentációs rendszert** kell működtetnie.....

22. (1) bekezdés b) pontja szerint :

”Az élelmiszer-vállalkozás működése során ...olyan önellenőrzési, minőségbiztosítási, nyomon követési, termék-visszahívási rendszereket vagy ilyen rendszerek olyan elemeit kell működtetni, amelyekkel biztosítható az élelmiszer biztonságossága, megfelelő minősége, azonosíthatósága és nyomon követhetősége;”

Közfogyasztásra szánt lőtt vad

A vadászatra jogosult a lőtt vadat a 43/2011 VM rendelet szerint 3 irányba értékesítheti:

- Vadászatra jogosult a rendeletben meghatározott mennyiséget átadja/eladja végső fogyasztónak, ill. végső **fogyasztókat ellátó helyi kiskereskedelmi vagy vendéglátó egységeknek**
- **Felvásárlással és továbbértékesítéssel foglalkozó cégeknek**
EU másik tagállamában engedélyezett vállalkozás felvásárlás/továbbértékesítés, vadfeldolgozó irányába értékesítés esetén: dokumentumok másolata, rendeltetési hely megadása **szállítást követő 24 órán** belül Élelmiszerlánc-biztonsági és Áeü. Igazgatóságnak
- **Vadfeldolgozó üzemnek**

Közfogyasztásra szánt lőtt vadhoz kapcsolódó ellenőrzések

NÉBIH Kiemelt Ügyek Igazgatósága

Több panasz bejelentés – illegális, illetve nem jogszabálynak megfelelő körülményekre utaltak

Közel 50 lőtt vadhoz kapcsolódó ellenőrzés, vadfeldolgozó üzemek, **vadbegyűjtő helyek, vendéglátó egységek**, húsboltok

Elsősorban az engedélyezett/nyilvántartott létesítmények pontos tevékenységi körének megismerése a cél (bizonytalan eredet esetén gyakran történik hivatkozás engedélyezett/nyilvántartott egységekre)

Higiéniai hiányosságok összefoglalása múlt évben („A hazai vadegészségügy aktuális kérdései konferencia 2014. április 25. NÉBIH/OMVK honlap)

Függesztett tárolás!

(több esetben nem valósult meg)

NEM megfelelő tárolás

Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal

n é b i h
Termőföldtől az asztalig

Nyomon követhetőség biztosítása:

Nagyvad:

- Azonosító jel: A vad védelméről, a vadgazdálkodásról, valamint a vadászatról szóló 1996. évi LV. Tv. 57.

Közfogyasztásra kerülő nagyvad:

- Vadkísérő jegy
- Hússzállítási igazolás

Apróvad:

- Apróvad gyűjtőigazolás
- Hússzállítási igazolás

n é b i h
Termőföldtől az asztalig

Vadkísérő jegy

Vadkísérő jegy			
Megye NUTS kódja:		Azonosító jel sorszáma:	
Elejtés helye*:		Az elejtett vad testének és zsigereinek vizsgálatakor észlelt elváltozások:	
Elejtés ideje (év, hó, nap, óra):			
Vad faja, kora** (korcsoportja):			
Elejtés előtt tapasztalt elváltozások:		Vadászatra jogosult kódszáma:	
		A vizsgálat helye, ideje (év, hó, nap, óra):	
		A vizsgáló nyilvántartási száma vagy bélyegzőszáma:	
Aláhúzással jelölni a vizsgálat eredménye szerint:		Aláhúzással jelölni a vizsgálat eredménye szerint:	
Kifogásmentes	Kifogásolt hatósági húsvizsgálatra	Kifogásmentes	Kifogásolt hatósági húsvizsgálatra
Elejtő neve:		Vizsgáló neve:	
Elejtő aláírása:		Vizsgáló aláírása:	

*A legközelebbi település nevét kell megadni

**Csak vaddisznó esetében kell megadni korcsoport szerint: 1 év alatti, felnőtt

n é b i h
Termőföldtől az asztalig

Apróvad gyűjtőigazolás

APRÓVAD GYŰJTŐIGAZOLÁS

Sorszám*:

Vadászatra jogosult kódszáma:

Apróvad darabszáma fajonként:

Apróvad faja:

____ db
____ db
____ db
____ db

Elejtés helye**:

Ideje: _____ év _____ hónap _____ nap _____ óra

Vizsgálat helye: _____

Ideje: _____ év _____ hónap _____ nap _____ óra

Vizsgáló nyilvántartási száma, vagy bélyegzőszáma***: _____

A vizsgálat megállapításai: _____

Vizsgáló neve, aláírása: _____

*A vadásztársaság helye szerinti megye NUTS kódja + a megyei élelmiszerlánc-biztonsági és állategészségügyi igazgatóság által adott hat számjegyű futósorszám

**A legközelebbi település nevét kell megadni

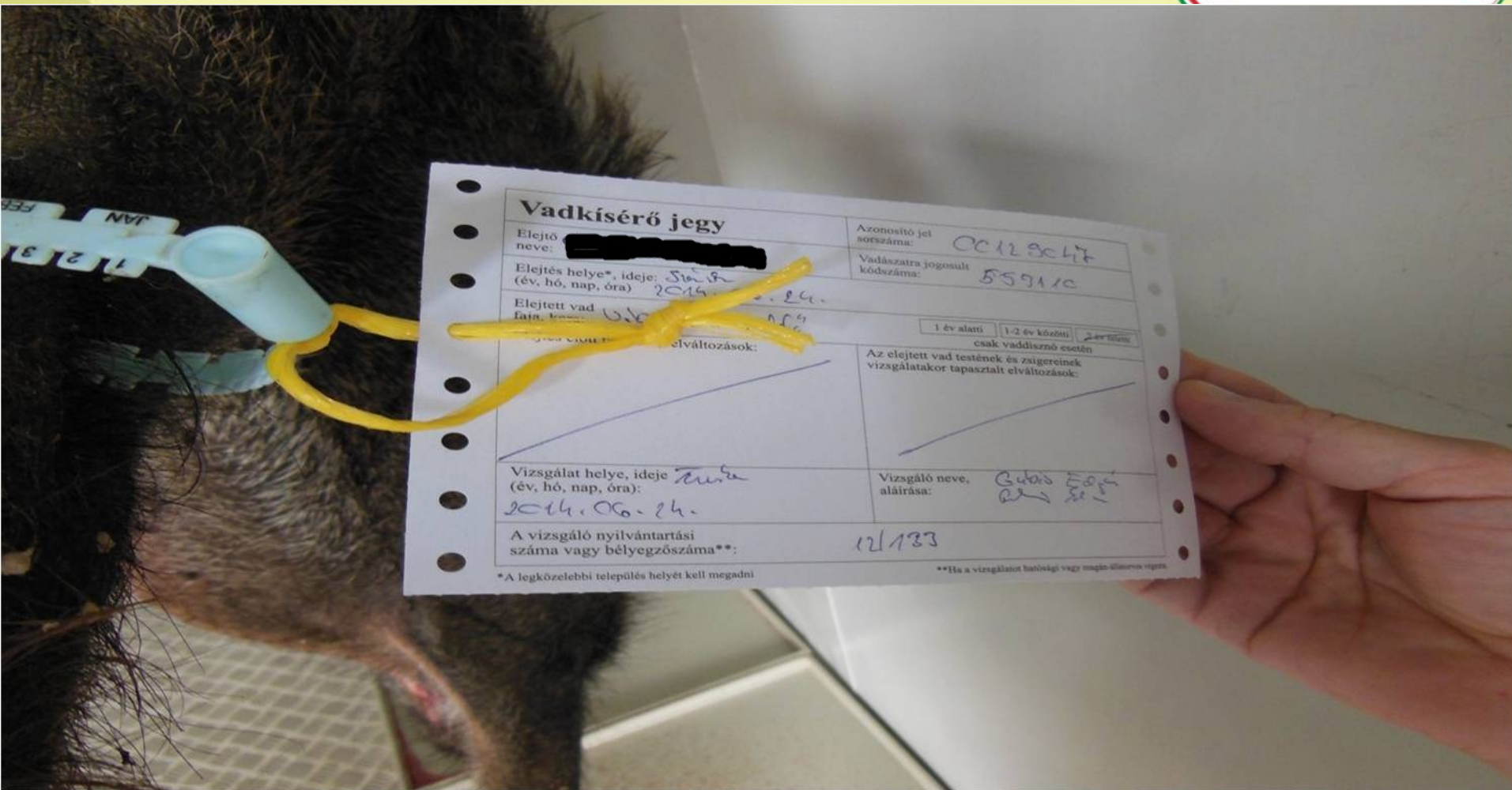
*** Ha a vizsgálatot hatósági vagy magán-állatorvos végezte

n é b i h
Termőföldtől az asztalig

Vadkísérő jegy

Vadkísérő jegy

Elejtő neve: [REDACTED]	Azonosító jel sorszáma: 00129047
Elejtés helye*, ideje: [REDACTED] 2014. 06. 24.	Vadászatra jogosult kódszáma: 559110
Elejtett vad faja, kora: [REDACTED] 06. 24.	☐ 1 év alatti ☐ 1-2 év közötti ☒ 2-3 év közötti csak vaddisznó esetén
Az elejtett vad testének és szigereinek vizsgálatok tapasztalt elváltozások:	Az elejtett vad testének és szigereinek vizsgálatok tapasztalt elváltozások:
Vizsgálat helye, ideje: [REDACTED] 2014. 06. 24.	Vizsgáló neve, aláírása: Gubás Edina [Signature]
A vizsgáló nyilvántartási száma vagy bélyegzőszáma**:	12/133

*A legközelebbi település helyét kell megadni

**Ha a vizsgálatot hatósági vagy magán-állatorvos végzi

Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal

Köszönöm a megtisztelő figyelmet

Ellenőrzési tapasztalatok:

Vadkísérő jegy kitöltésével kapcsolatos problémák:

- Előre kiállított
- Utólag, zsigerek vizsgálata nélkül kiállított
- A kiállító személynek nincs jogosultsága, illetve nem tudja van-e jogosultsága
(nem képesített vadhúsvizsgáló, illetve állatorvos)

Jelöletlen, nyomon követhetetlen lőtt vad, higiéniai feltételek sem megfelelőek

- kobzás, **megsemmisítés, bírság**

Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal

n é b i h
Termőföldtől az asztalig

Lőtt vad húsbírálat:

A hús emberi fogyasztásra alkalmatlan, ha:

(854/2004/EK rendelet, I. melléklet, II. szakasz, V.fejezet)

- a) .. vadkísérő jegy hiánya,
- b) az állat belső szervein nem végeztek húsvizsgálatot (**nincs képesített húsvizsgáló - szervek hiánya**)

Szankciók:

- 1.) Bírság kiszabása
- 2.) Termék (alapanyag, késztermék, félkésztermék) zárolása
- 3.) Termék (alapanyag, késztermék, félkésztermék) megsemmisítése

Jelöletlen, nyomon követhetetlen lőtt vad, higiéniai feltételek sem megfelelőek
- kobzás, **megsemmisítés, bírság**

Nyilvántartások

A vadászatra jogosult 43/2011. (V. 26.) VM rendelet 5. § (1) d) pontja szerinti éves nyilvántartása a forgalomba hozott elejtett vadakról
(minta)

Vadászatra jogosult (név, cím):

Vadászatra jogosult kódszáma:

Sorszám	Forgalomba hozatal dátuma	Forgalomba hozott, elejtett vad		Azonosító jel/gyűjtőigazolás sorszáma	Vevő (végső fogyasztót közvetlenül ellátó helyi kiskereskedelmi vagy vendéglátó egység) neve, címe
		Faja	Súlya/darabszáma		

Az előző vadászati évre vonatkozó nyilvántartást a következő év **március 20-ig** kell eljuttatni a vadászterület helye szerint illetékes megyei élelmiszerlánc-biztonsági és állategészségügyi igazgatóságnak.

Vadbegyűjtő hely nyilvántartás

n é b i h
Termőföldtől az asztalig

A vadászatra jogosultnak, mint a vadbegyűjtő hely üzemeltetőjének nyilvántartást kell vezetnie a következőkről:

- 1. a beszállított elejtett vad fajáról,**
- 2. a beszállított elejtett vad darabszámáról,**
- 3. nagyvad esetén a beszállított elejtett vad azonosító jelének sorszámáról,**
- 4. apróvad esetén a beszállított apróvad gyűjtőigazolásának sorszámáról,**
- 5. a beszállítás idejéről (év/hónap/nap/óra),**
- 6. az elejtett vadat beszállító személy nevééről, lakcíméről vagy székhelyéről,**
- 7. az elejtett vad beszállításkor mért termék hőmérsékletéről,**
- 8. a kiszállítás idejéről (év/hónap/nap/óra),**
- 9. az elejtett vadat kiszállító személy nevééről, lakcíméről vagy székhelyéről,**
- 10. az elejtett vad kiszállításkor mért termék hőmérsékletéről, valamint**
- 11. a vadhűtő hőmérsékletéről.**

Ellenőrzési tapasztalatok:

Több esetben tapasztaltuk, hogy nem vezetnek nyilvántartást a közfogyasztásra szánt lőtt vadra vonatkozóan.

Sok esetben a vezetett nyilvántartás nem tartalmazta a hatályos jogszabályban előírt információkat.

**A vadbegyűjtő helyek nyomon követhetőségi nyilvántartása a 43/2011 (V. 26.) VM rendelet 13. § (2) bekezdése szerint
(minta)**

Vadbegyűjtő hely üzemeltetője (név, cím):

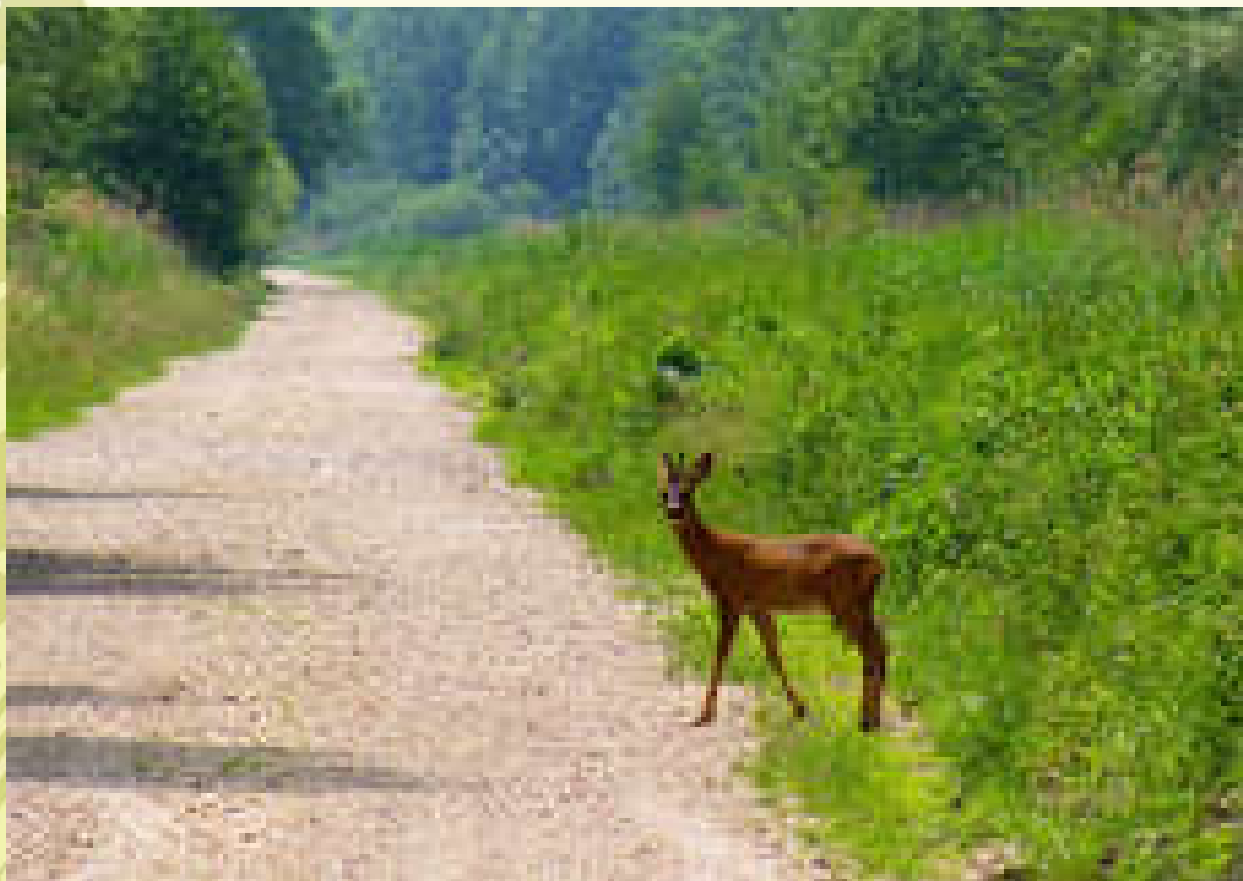
Vadbegyűjtő hely nyilvántartási száma:

Sorszám	Vad azonosítása			Beszállítás időpontja				A szállító adatai		Beszállítási táskor mért maghő (°C)	Kiszállítás időpontja				A szállító adatai		Kiszállítási táskor mért maghő (°C)	Vadhűtő hőmérséklete (°C)	Megjegyzés
	faj	mennyiség (kg/db)	azonosító jel sorszáma/gyűjtőigazolás sorszáma	év	hónap	nap	óra	név	cím		év	hónap	nap	óra	név	cím			

n é b i h
Termőföldtől az asztalig

Köszönöm szépen a megtisztelő figyelmet!

